O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

“Samarqand iqtisodiyot ilmiy maktabi”

«XIZMATLAR SOHASINI STRATEGIK RIVOJLANTIRISH ORQALI HUDUDLARDA BARQAROR IQTISODIY O‘SISH VA AHOLI FAROVONLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI»

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi
MATERIALLARI

IV QISM

2025 yil 21-22 fevral kunlari

SAMARQAND – 2025

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

TAMBOV DAVLAT UNIVERSITETI

QARSHI MUHANDISLIK IQTISODIYOT INSTITUTI

«IPAK YO‘LI» TURIZM VA MADANIY MEROS XALQARO UNIVERSITETI

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI SAMARQAND FILIALI

«XIZMATLAR SOHASINI STRATEGIK RIVOJLANTIRISH ORQALI HUDUDLARDA BARQAROR IQTISODIY O‘SISH VA AHOLI FAROVONLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI» (IV QISM)

2025 йил 21-22 fevral kunlari

SAMARQAND – 2025

МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ, НАУКИ И ИННОВАЦИЙ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН
САМАРКАНДСКИЙ ИНСТИТУТ ЭКОНОМИКИ И СЕРВИСА
ТАМБОВСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
КАРШИНСКИЙ ИНЖЕНЕРНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ
МЕЖДУНАРОДНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ТУРИЗМА И КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ «ШЕЛКОВЫЙ ПУТЬ»
САМАРКАНДСКИЙ ФИЛИАЛ ТАШКЕНТСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

“ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА И БЛАГОСОСТОЯНИЯ НАСЕЛЕНИЯ В РЕГИОНАХ ПУТЁМ СТРАТЕГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СЕКТОРА УСЛУГ” (ЧАСТЬ IV)

(21-22 февраль 2025 г.)

САМАРКАНД– 2025

Xizmatlar sohasini strategik rivojlantirish orqali hududlarda barqaror iqtisodiy o‘sish va aholi farovonligini oshirish imkoniyatlari/Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari (IV qism). 2025 йил 21-22 fevral kunlari. Samarqand, SamISI, 2025. – 290 bet.

Nashr uchun mas’ul:
M.Q.Pardayev – iqtisod fanlari doktori, professor

Tahririyat kengashi rahbari:
M.E.Po‘latov – iqtisod fanlari doktori, professor

Tahririyat kengashi a’zolari:
M.M.Muxammedov – iqtisod fanlari doktori, professor,
J.R.Zaynalov – iqtisod fanlari doktori, professor,
I.S.Tuxliev – iqtisod fanlari doktori, professor,
O.Murtazaev – iqtisod fanlari doktori, professor,
R.X.Ergashev – iqtisod fanlari doktori, professor,
V.I.Abdukarimov – iqtisod fanlari doktori, professor,
N.A.Ibragimov – iqtisod fanlari doktori, professor,
K.B.Urazov – iqtisod fanlari doktori, professor,
Q.J.Mirzaev – iqtisod fanlari doktori, professor,
A.Eshtaev – iqtisod fanlari doktori, professor,
S.N.Tashnazarov – iqtisod fanlari doktori, professor,
A.N.Xoliqulov – iqtisod fanlari nomzodi, professor,
D.H.Xolmamatov– iqtisod fanlari nomzodi, dosent.
Sahifalovchi: Firdavs O‘roqov

An’anaviy ilmiy-amaliy konferensiya materiallarida xizmatlar sohasini strategik rivojlantirish orqali hududlarda barqaror iqtisodiy o‘sish va aholi farovonligini oshirish muammolari va ularning yechimlari, sohaning alohida tarmoqlari samaradorligini oshirish istiqbollariga oid masalalar yoritilgan. Unda barqaror iqtisodiy o‘sish va hududlarda xizmatlar sohasini jadal rivojlantirishning nazariy va metodologik muammolari va ularni hal qilishning strategik yo‘nalishlari, kambag‘allikni qisqartirish, aholi bandligi, farovonligi, yashash darajasi va sifatini oshirish masalalari, xalqaro va ichki turizmni rivojlantirish tendensiyalari va istiqbollari, marketing va menejment imkoniyatlarini takomillashtirish masalalari, investitsiyalarni jalb qilish va moliyaviy munosabatlarni takomillashtirish masalalari, hududlarda barqaror iqtisodiy o‘sish jarayonida buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit muammolarini bartaraf qilish masalalari, hududlarda barqaror iqtisodiy o‘sishni ta’minlashda raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashni takomillashtirish muammolarini hal qilishga qaratilgan ilmiy-nazariy va amaliy tavsiyalarga boy maqola va tezislar o‘rin olgan. Oliy va o‘rta maxsus o‘quv yurtlari professor-o‘qituvchilari, talabalari, magistrlar, tayanch doktorantlar, doktoranturada tahsil oluvchilar, mustaqil izlanuvchilar va soha mutaxassislariga mo‘ljallangan.

Maqolalar mualliflar tahririda bosilmoqda. Ularda keltirilgan raqamlar, faktlar, xulosa va tavsiyalarga mualliflar mas’ul. Ularning ayrim fikrlari tashkiliy guruh qarashlariga to‘g‘ri kelmasligi mumkin.

© Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, 2025.

2020	233	35	65	285
2021	324	40	60	310
2022	518	45	55	363

Turistlar (xorijiy yoki ichki) Samarqanddagi safar vaqtida ovqatlanish uchun ma’lum bir summani sarflaydi. Bu ko‘rsatkichlar jalpi mintaqaning iqtisodiy o‘sishi bilan bog‘liq bo‘lib, viloyat infratuzilmasini rivojlantirish uchun muhim ahamiyat kasb etadi.

1.2-jadvalga asosan, Samarqand viloyatida umumiy ovqatlanish sohasiga turistlar tomonidan sarflangan mablag‘lar 2019 yilda eng yuqori darajada bo‘lgan. 2020 yilda pandemiya ta’sirida sarflar keskin pasaygan. 2021–2022 yillarda soha tiklana boshlagan bo‘lib, ortacha chek sekinlik bilan o‘sib bormoqda, bu esa turistik faollikning barqarorlashuvini ko‘rsatadi.

Xulosa:

Restoran biznesida nafaqat mahalliy balkim boshqa mamlakatning franchayzning tizimi orqali chet el brendlari kirib kelayotgani, yangi oshxona turlarining paydo bo‘lishi va internet orqali xizmat ko‘rsatish, umumiy ovqatlanish shaxobchalarining turlari va bu sohaning asosiy tendensiyalari hisoblanadi. Restoran, asosida xizmat sifatini oshirish modeli ishlab chiqildi va restoranlarning sof foydasi, kirim-chiqimi asosida samaradorlik ko‘rsatkichlari aniqlandi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023 yil 27 iyuldagi PQ-238-son qaroriga muvofiq, "Mishlen" yulduzlarini jalb qilish bo‘yicha chora-tadbirlar belgilandi[2]. Ushbu yondashuv mahalliy gastronomik brendlarning xalqaro darajadagi nufuzini oshirish imkoniyatini yaratadi.

Xasan Ibragimovich Turdibekov *– Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali dotsenti, i.f.n.*

TURIZM VA MEHMONDO‘STLIKNING YAXLIT IQTISODIY TALQINI MOHIYATI

Annotatsiya: *Ushbu izlanishlarda turizm va mehmondo‘stlik sohalari o‘rtasidagi integratsiyaning strategik ahamiyati va uning milliy iqtisodiyot, madaniy almashinuv va investitsiya imkoniyatlarini kengaytirishdagi o‘rni ko‘rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari asosida turizm va mehmondo‘stlikni birgalikda o‘rganish orqali xizmat sifatini oshirish, raqamli texnologiyalar asosida innovatsion yechimlar joriy etish va davlat hamda xususiy sektorning strategik hamkorligini mustahkamlash yo‘lidagi samarali modellar taklif qilingan. Maqolada ikki sohaning nazariy tushunchalari, ularning o‘zaro bog‘liqligi va birgalikda rivojlanishning sinergetik ta’siri tahlil qilingan.*

Kalit so‘zlar: *turizm, mehmondo‘stlik, integratsiya, strategiya, raqamli texnologiyalar, investitsiya, xizmat sifati, madaniy almashinuv*

Аннотация: *В настоящем исследовании рассматривается стратегическая значимость интеграции между секторами туризма и гостеприимства, а также их роль в расширении возможностей национальной экономики, культурного обмена и инвестиций. На основе результатов исследования предлагаются эффективные модели, направленные на повышение качества услуг, внедрение инновационных решений на основе цифровых*

технологий и укрепление стратегического партнерства между государственным и частным секторами посредством комплексного изучения туризма и гостеприимства. В статье проводится анализ теоретических концепций обеих отраслей, их взаимосвязи и синергетического эффекта от их совместного развития.

Ключевые слова: *туризм, гостеприимство, интеграция, стратегия, цифровые технологии, инвестиции, качество услуг, культурный обмен*

Abstract: *This study examines the strategic significance of the integration between the tourism and hospitality sectors, as well as their role in expanding opportunities for the national economy, cultural exchange, and investment. Based on the research findings, effective models are proposed to enhance service quality, implement innovative solutions based on digital technologies, and strengthen strategic cooperation between the public and private sectors through the joint study of tourism and hospitality. The article analyzes the theoretical concepts of both sectors, their interrelations, and the synergistic effect of their combined development.*

Keywords: *tourism, hospitality, integration, strategy, digital technologies, investment, service quality, cultural exchange.*

Zamonaviy iqtisodiy-ijtimoiy taraqqiyot sharoitida turizm va mehmondo‘stlik sohalari mamlakatlar iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi farovonligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etmoqda[1]. Bir tomondan, turizm dam olish, mafkuraviy yoki ish maqsadlarida qilingan sayohatlar orqali rivojlansa, ikkinchi tomondan, mehmondo‘stlik sohasi ana shu sayyohlar va mahalliy aholi uchun turli xizmatlar majmuasini taklif etadi[2]. Shunday qilib, ikkala tushuncha bir-birini to‘ldirishi bilan birga, mohiyat jihatidan ma’lum darajada farq qiladi. Quyidagi jadvalda turizm va mehmondo‘stlik tushunchalarining asosiy farqlari bir necha mezonlar bo‘yicha qiyosiy tarzda taqdim etiladi.

“Mehmondo‘stlik” tushunchasi (inglizcha “hospitality”) avvalboshdan odamlar o‘rtasidagi munosabatlar, ularni qabul qilish, xizmat ko‘rsatish sifati bilan bog‘liq etib keltirilardi. Ikkinchi jahon urushi davridan so‘ng jahon iqtisodiyotida xizmat ko‘rsatish sohasi ajralmas tarkibiy qismga aylanishi bilan “mehmondo‘stlik industriyasi” tushunchasi shakllandi. U mehmonxona, umumiy ovqatlanish, ko‘ngilochar maskanlar, ekskursiya xizmatlari, transport muhandislik tizimlari va boshqa yondosh sohalarni qamrab oladi. F.Kotlerning ta’kidlashicha, mehmondo‘stlik sohasi “mijoz bilan bevosita ishlaydigan barcha xizmat ko‘rsatuvchilar, jumladan, mehmonxona, restoran, turistik operatorlar, klublar, dam olish zonalari xamda umumiy infrastruktura elementlaridan tashkil topadigan biznes turkumidir.”[3] Bunda asosiy urg‘u mijozni qabul qilish, unga qulaylik yaratish va bizda turli xil ehtiyojlarini qondirishdir.

Yuqoridagi jadvaldan ko‘rinib turibdiki, turizm va mehmondo‘stlik tushunchalari bir-birini to‘ldiruvchi, biroq farqli jihatlarga ega bo‘lgan ikkita muhim sohadir. Turizm ko‘proq sayohatchilar harakati, ularning maqsadlari va yo‘nalishlari bilan bog‘liq bo‘lsa, mehmondo‘stlik ushbu sayohatchi yoki mehmonlarga xizmat ko‘rsatuvchi infratuzilma hamda muhitni shakllantirish bilan shug‘ullanadi. Shu sababli, ikkala sohani birgalikda strategik rivojlantirish o‘ta

[1] UNWTO, “International Recommendations for Tourism Statistics,” Madrid, 2019.

[2] Kotler P., Bowen J., Makens J., “Marketing for Hospitality and Tourism,” 5th Edition, Prentice Hall, 2007.

[3] O‘sha yerda

jadval

Turizm va mehmondo‘stlik ortidagi farqlarning qiyosiy tahlili

Talqin mezoni	Turizm	Mehmondo‘stlik
Asl mohiyati	Sayohat, dam olish yoki boshqa maqsadlarda bir joydan ikkinchisiga vaqtinchalik ko‘chish jarayoni[1].	Mehmonlar (sayyohlar, tashrifchilar) ni qabul qilish, ularga xizmat ko‘rsatish va qulaylik yaratish tizimi (Clark, 2012; Kotler, 2007).
Asosiy e’tibor	Sayyohlarning harakati, sayohat maqsadlari, destinatsiyani tanlash va undan foydalanish[2].	Sayyohlar (yoki mahalliy mijozlar) ga turli formatda xizmat ko‘rsatish: joylashtirish, ovqatlantirish, ko‘ngilochar dasturlar, logistika va boshqa qulayliklar[3].
Omillar tarkibi	Maqsadli sayohat turlari (dam olish, ziyorat, ish safar, tibbiy, ekologik, h.k.), transport, viza, yo‘nalishlar, ekskursiyalar va boshq.	Mehmonxonalar, xostellar, umumiy ovqatlanish shoxobchalari, ko‘ngilochar ob’ektlar, xizmat ko‘rsatuvchi xodimlar, zarur infratuzilma[4].
Ishtirokchilar	Sayyohlar (ichki yoki xorijiy), turoperatorlar, gidlar, transport kompaniyalari, turizm tashkilotlari (UNWTO, 2019).	Mehmonxona menedjerlari, oshpazlar, restoran sohasi mutaxassislari, kutib oluvchilar, xizmatchilar, umumiy ovqatlanish va ko‘ngilochar xizmatlar ko‘rsatuvchilar[5].
Qanday muammolarni hal qilinadi	Marshrut tanlash, madaniy yoki tabiiy obidalarni ko‘rish, ekzotik taomlardan bahramand bo‘lish, rekreatsion dam olishni tashkil etish (EU, 2010).	Mijozlar ehtiyojini qondirish, sifatli va xavfsiz xizmat ko‘rsatish, ovqatlanish, joylashtirish, qulay muhit yaratish, brend qadriyatini oshirish.
Vaqt chegarasi	Turizm — bu shaxs (sayyoh) rezident bo‘lmagan hududga 24 soatdan ortiq, ammo 1 yildan oshmaydigan muddatda dam olish, ish yoki boshqa maqsadlarda safar qilishi jarayoni.”[6].	Shartli vaqt bilan cheklanmagan: mehmon qancha muddat turishi va xizmatlardan foydalanishiga qarab aniqlanadi.
Strategik ahamiyati	Hududiy iqtisodiy o‘sish, madaniy almashinuv, investitsiya, turizm infratuzilmasi rivojini rag‘batlantirish[7].	Turistik mahsulot sifati va raqobatbardoshligini belgilaydi; brend yaratish, mijozlar qoniqishi orqali tashkilot obro‘sini oshirish[8].
Natijaviy ko‘rsatkichlar	Turistlar oqimi, turpaketlar sotilishi, hududiy daromadlar, madaniy tadbirlarda qatnashgan sayyohlar soni.	Mehmonxona to‘ldirilishi, mijozlar qoniqishi (Customer Satisfaction), qayta tashriflar, ko‘rsatilgan xizmatlar sifati, brend qiymatining o‘sishi[9].

[1] UNWTO, “International Recommendations for Tourism Statistics,” Madrid, 2019.

[2] Sengel, R., “Regional Tourism Development: Theoretical and Practical Approaches,” Springer, 2017.

[3] Cotterell, J. & Hill, S., “Contemporary Tourism and Hospitality Trends,” Routledge, 2019.

[4] Туризм, гостеприимство, сервис. Словарь-справочник / под ред. Л. П. Воронковой. М.: Аспект-пресс, 2002. С. 66

[5] Kotler P., Bowen J., Makens J., “Marketing for Hospitality and Tourism,” 5th Edition, Prentice Hall, 2017.

[6] UNWTO, “International Recommendations for Tourism Statistics,” Madrid, 2019.

[7] Sengel, R., “Regional Tourism Development: Theoretical and Practical Approaches,” Springer, 2017.

[8] Clark D., “Hospitality Management and Customer Relations,” Oxford Press, 2012.

[9] Вейнмейстер А. В. Гостеприимство: к определению понятия // Теория и практика сервиса: экономика, социальная сфера, технологии. 2013. №2 (16)

muhim: sayyohlik oqimini oshirish uchun raqobatbardosh turistik yo‘nalishlar yaratilishi bilan bir qatorda, mehmondo‘stlik xizmatlarining sifatli bo‘lishi ham ta’minlanishi kerak. Natijada, sayohat jarayonlari yanada qulay, qiziqarli va iqtisodiy tomondan samarali bo‘lib, milliy hamda mintaqaviy taraqqiyotga salmoqli hissa qo‘shadi.

Turizm va mehmondo‘stlik sohalarini birgalikda, yaxlit tarzda o‘rganish sohadagi sinergiyani ta’minlash bilan bir qatorda bir necha muhim yutuqlarga erishish imkonini beradi:

1. **Yagona strategiya shakllantirish**. Turizm, avvalambor, sayyohlar oqimini ko‘paytirish orqali makroiqtisodiy o‘sishni rag‘batlantirsa, mehmondo‘stlik ushbu sayyohlarga ko‘rsatiladigan xizmatlar tizimi va sifati uchun javob beradi. Ikkala sohani yagona strategiya asosida rivojlantirish orqali hududiy brendni mustahkamlash, sayyohlar oqimini uzoq muddatda barqaror saqlab qolish, mijozlar qoniqishini oshirish va raqobatdoshlikni ta’minlash mumkin.

2. **Infratuzilma va xizmatlar sifatini yaxshilash**. Turizm ko‘proq sayohatlarning maqsadlari, yo‘nalishlari, madaniy yoki tabiiy resurslardan qanday foydalanish kabi masalalar bilan shug‘ullansa, mehmondo‘stlik esa mavjud infratuzilmani (mehmonxona, restoran, transport, ko‘ngilochar ob’ektlar) sayyohlar talablariga mos ravishda modernizatsiya qilish, xizmatlarning sifat standarti, muhitni yaxshilash kerakligiga urg‘u beradi (Sengel, 2017). Ikkalasini birgalikda kuzatish natijasida “qo‘shaloq” ravishda xizmatlarni yaxshilash mexanizmlarini aniqlash osonlashadi.

3. **Investitsiyalar va davlat siyosatini samarali tashkil etish**. Turizm va mehmondo‘stlikni bir necha alohida yo‘nalish sifatida emas, balki birgalikda ko‘rib chiqish davlati siyosatining ustuvor yo‘nalishlarini aniqlash, investitsiya jarayonlarini samarali yo‘lga qo‘yish, muhim infratuzilma loyihalari – mehmonxonalar qurilishi, transport magistrallarini rivojlantirish, tarixiy meros ob’ektlarini obodonlashtirish kabi ishlarga tartib bilan yondashish imkonini beradi.

4. **Raqamli texnologiyalardan keng foydalanish**. Raqamlashtirish jarayonlarini (elektron viza, onlayn-bronlash, mobil ilovalar) turizm qiyofasini o‘zgartirishi ma’lum. Biroq bulardan foydalanuvchi mahalliy mijozlar yoki xorijiy sayyohlar onlayn bron qilayotganda mehmonxona, restoran yoki boshqa xizmatlarga nima talab etilishi, ularda qanday texnik imkoniyatlar bo‘lishi kerakligini aniqlashda mehmondo‘stlik sohasi muhim rol o‘ynaydi. Ikkala sohani birga o‘rganish orqali raqamli vositalarni barcha nuqtalarda mukammal joriy etish mumkin.

5. **Madaniy almashinuv va maxalliy jamoalar rivoji**. Turizm madaniy almashinuvni rag‘batlantirgan holda mahalliy jamoalar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi: ya’ni hunarmandchilik, milliy taomlar, tarixiy merosni namoyish qilish. Mehmondo‘stlik sohaci esa bu imkoniyatlarni real qurilish, xizmat ko‘rsatuvchilar tarmog‘i, mijozlar bilan munosabatlar darajasiga olib chiqadi. Bir gallik safar emas, balki qayta-qayta tashrif qilish muhitini yaratish shu ikki sohaning uyg‘unlashgan rejasi bilan bog‘liq.

Xulosa qilib aytganda, turizm va mehmondo‘stlikni birgalikda o‘rganish tarmoqlararo uyg‘unlashuvni mustahkamlab, raqobatdosh turistik mahsulot yaratish, soha rivojini tezlashtiruvchi innovatsiyalar va strategik rejalarni aniq belgilash imkonini beradi. Mazkur yondashuv, shuningdek, hududlararo iqtisodiy aloqalarni kuchaytirish, mahalliy aholining turmush darajasiga musbat ta’sir ko‘rsatadigan yangi ish o‘rinlarini barpo etish va xizmat ko‘rsatish sifati orqali mamlakat imijini yaxshilash uchun muhimdir.

Ibroximov Nodirbek Xasanovich *- «Ipak yo‘li» turizm va madaniy meros xalqaro universiteti tayanch doktoranti*

O‘ZBEKISTONDA TURISTIK DESTINATSIYALAR SALOHIYATINI OSHIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Annotatsiya:*Ushbu tadqiqotda O‘zbekistonda turistik destinatsiyalarning hayotiy davri bosqichlaridagi rivojlanish jarayoni va unda salohiyatni oshirish usullari har tomonlama tahlil qilinadi. Hayotiy davrning har bir bosqichida turizm salohiyatini oshirish uchun marketing, infratuzilma, raqamli texnologiyalar, kadrlar tayyorlash, turizm mahsulotlarini diversifikatsiya qilish kabi chora-tadbirlar taklif etiladi. Har bir bosqichda destinatsiya jozibadorligini oshirishni ta’minlovchi omillar qayd etilib, ularni aniq maqsad bilan boshqarish orqali turizm sohasining barqaror rivojlanishiga erishish muhimligi isbotlab berilgan.*

Kalit so‘zlar: *turistik destinatsiya, hayotiy davr, TALC, turizm salohiyati, infratuzilma, raqamli texnologiyalar, brending, marketing, diversifikatsiya, salohiyatni oshirish.*

Аннотация: *В данном исследовании всесторонне анализируются процессы развития туристических дестинаций в Узбекистане на различных стадиях их жизненного цикла, а также методы повышения их потенциала. На каждой стадии жизненного цикла предлагаются такие меры, как маркетинг, развитие инфраструктуры, использование цифровых технологий, подготовка кадров, диверсификация туристических продуктов, которые способствуют увеличению туристического потенциала. Отмечается важность факторов, обеспечивающих рост привлекательности дестинации на каждой стадии, и доказывается, что за счёт целенаправленного управления ими можно достичь устойчивого развития туристической отрасли.*

Ключевые слова*: туристическая дестинация, жизненный цикл, TALC, туристический потенциал, инфраструктура, цифровые технологии, брендинг, маркетинг, диверсификация, повышение потенциала.*

Abstract: *This study provides a comprehensive analysis of the development processes of tourist destinations in Uzbekistan at various stages of their life cycle, as well as methods for enhancing their potential. At each stage of the life cycle, measures such as marketing, infrastructure development, digital technologies, personnel training, and the diversification of tourism products are proposed to increase the tourism potential. The importance of the factors that ensure the destination’s attractiveness at each stage is highlighted, and it is demonstrated that targeted management of these factors can lead to the sustainable development of the tourism sector.*

Key words*: tourist destination, life cycle, TALC, tourism potential, infrastructure, digital technologies, branding, marketing, diversification, capacity building.*

O‘zbekistonda sayyohlik sohasi iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, yangi ish o‘rinlarini yaratish va madaniy merosni targ‘ib qilishda muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatda turizm sohasi keyingi yillarda tub o‘zgarishlarga uchrab, uzoq

M U N D A R I J A :

I SHO‘BA. BARQAROR IQTISODIY O‘SISH VA HUDUDLARDA XIZMATLAR SOHASINI JADAL RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY VA METODOLOGIK MUAMMOLARI VA ULARNI HAL QILISHNING STRATEGIK YO‘NALISHLARI		
С.С. Ғуломов, М.Қ. Пардаев	Янги Ўзбекистон тараққиётини таъминлаш учун инсонлар саломатлиги билан боғлиқ камчиликлар таҳлили ва уларни бартараф қилиш йўллари	4
М.Қ. Пардаев, Обид М. Пардаев	Креатив иқтисодиёт индустриясининг таркиби ва уларнинг мазмуни	8
Radjabov B. A.	Oliy ta'limda sun'iy intellektning imkoniyatlari	12
D.O. Matyo-qubova, Z.U.Ro’ziboyeva	Raqamli transformatsiya va xizmat ko’rsatish sohasining o‘zaro bog‘liqligi	15
Обид Мамаюнусович Пардаев	Креатив иқтисодиётда кўп вариантли ғоядан инновацион ёндашув орқали энг самаралисини танлаш босқичлари	19
F. O.O‘roqov	“Xorijiy investitsiyalar” va “investitsion jozibadorlik” atamalarining nazariy masalalari	23
Н.Р.Абду-воҳидов	Хизмат кўрсатиш соҳасида яширин иқтисодиётни камайтиришни рағбатлантириш масалалари	25
F. O.O‘roqov	Xizmatlar va servis faoliyati tushunchalarining nazariy tushunchalari mazmuni	29
Sh. Yuldashev, R. Giyosova, B.Bakhronov, M.Zokirova	Theoretical aspects of sustainable agricultural development in the context of the transition to green economy in Uzbekistan	32
F. O.O‘roqov	Investitsion jozibadorlikni oshirish imkoniyatlari	36
N. A. Rajabov	Maishiy xizmatlar sifatini oshirishning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati	39
Z.D. Niyozov A.K.Esirgapov	Pul-kredit siyosati, iqtisodiy o'sishni shakllantirish: O'zbekiston misolida	43
Ж. С.Пардаев	Таълим хизматлари ривожланишининг ижтимоий-иқтисодий хусусиятлари	47
Т.И. Ибрагимов	Таълим хизматлари бозорида реинжиниринг	53
С.С.Тогаев	Банкларнинг даромад базасини шакллантириш ва бошқариш борасидаги илмий-назарий қарашлар	57
К. Н.Алиев	Роль непрерывного медицинского образования (НМО) от фармацевтических компаний в обеспечении общественного здравоохранения в Узбекистане	63

Т.И.Яҳёев	Қурилиш корхоналарида молиявий ҳолат таҳлилини амалга оширишда услубий ёндашувлар	65
F. O.O‘roqov	“Investitsiya” atamasining nazariy jihatlari mazmuni	68
II SHO‘BA. XIZMATLAR SOHASINI STRATEGIK RIVOJLANTIRISH, KAMBAG‘ALLIKNI QISQARTIRISH, AHOLI BANDLIGI, FAROVONLIGI, YASHASH DARAJASI VA SIFATINI OSHIRISH MASALALARI		
Б.И.Исроилов, А.Қ. Турсунов, Аружан Галимжон қизи	Аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш тизимини молиялаштиришни такомиллаштириш масалалари	71
A.R. Latipov Z.M. Qudratova	Aholi bandligini oshirish va kambag’allikni qisqartirish bo’yicha olib borilayotgan muhim chora tadbirlar	75
N.A. Rajabov	O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirish yo‘llari, xalqaro tajriba va tahlil	79
III SHO‘BA. BARQAROR IQTISODIY O‘SISH VA HUDUDLARDA XIZMATLAR SOHASINI JADAL RIVOJLANTIRISH ORQALI XALQARO VA ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI VA ISTIQBOLLARI		
М.В.Исраилова	Устойчивое развитие лечебно-оздоровительного туризма в Узбекистане: баланс экологии, экономики и социальной ответственности	83
Olim Pardayev B. Yahyoyev	The Role and Prospects of the Services Sector in the Economic Development of Uzbekistan	87
M.Z.Amirid-dinova	Hududlarda turistik xizmatlari samaradorligi va sifatini oshirish mexanizmini takomillashirish	91
X.I.Turdibekov	Turizm va mehmondo‘stlikning yaxlit iqtisodiy talqini mohiyati	94
N.X.Ibroximov	O‘zbekistonda turistik destinatsiyalar salohiyatini oshirish usullarini takomillashtirish	97
D.U.Ruzmanov	Madaniy-tarixiy turizm resurslaridan samarali foydalanish usullarini takomillashtirish	102
С.Х.Ибрагимов	Ҳудудларнинг туристик жозибадорлигини оширишда оммавий тадбирлардан фойдаланиш йўналишлари	106
IV SHO‘BA. XIZMATLAR SOHASINI STRATEGIK RIVOJLANTIRISH ORQALI HUDUDLARDA BARQAROR IQTISODIY O‘SISH VA AHOLI FAROVONLIGINI OSHIRISH JARAYONIDA MARKETING VA MENEJMENT IMKONIYATLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI		
Ф.Н. Абилов	“Компания – кооператив – деҳқон хўжалиги” тамойили асосида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришнинг замонавий усуллари	111